

Filmhandledning:

BALLAD FROM TIBET

Originaltitel: Ballad from Tibet

Regissör: Zhang Wei

År: 2017

Tal: Tibetanska, Kinesiska

Text: Svensk

Rekomenderas: fr. 8 år

Produktionsland: Kina

Speltid: 84 min

En filmhandledning av Christina Tsiobanelis

Ballad from Tibet är historien om fyra blinda barn vars dröm är att delta och sjunga i Kinas talangprogram "Desire to sing". De vuxna i barnens närhet står dock i vägen för deras drömmar. De är rädda för hur barnen kommer att bli bemötta i den stora världen. De fyra barnen bestämmer sig därför för att åka själva. Pojken Thupten är den som ska leda barnen till tävlingen. Han kan se med ena ögat men snart kommer han bli helt blind om han inte opereras. Thupten är barnens enda hopp att ta sig till tävlingen. Detta är en historia om drömmar, vänskap, gemenskap och medmännisklighet. Filmen är en klassisk historia om att jaga sina drömmar. Men karaktärerna och barnens resa är något utöver det vanliga.

FÖRE OCH EFTER FILMEN

Ballad from Tibet kräver inte några specifika förkunskaper. Denna filmhandledning riktar främst in sig på att ge förslag på att arbeta med filmen efter att den visats. Dock finns det några saker man kan välja att lyfta i klassen före filmen. Beroende på vilken ingång till filmen man väljer kan förberedelserna se ut på olika sätt.

Det kan vara bra att ha förkunskap om några saker innan filmen börjar:

» Var ligger Tibet, Lasha och Shanghai?

Några exempel på frågor att ta med sig till filmen:

» Berättande: Hur är berättelsen uppbyggd och hur påminner den om andra berättelser?

» Källkritik: Vad betyder det när man säger att en film är baserad på verkliga händelser och karaktärer?

Filmen kan med lätthet användas som utgångspunkt för att bland annat prata om grupp-tillhörighet, utanförskap, funktionsvariation och representation.

Filmen och läroplanen

Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i skolan. Perspektivet ska prägla skolans verksamhet för att ge grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden.

2.1 Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta samhällets gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Mål

Skolans mål är att varje elev:

» Kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter.

» Respekterar andra människors egenvärde.

» Tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor.

» Kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och

» Visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

HANDLINGEN

Filmens huvudkaraktär heter Thupten, en pojke som går på en skola för blinda barn i Tibet. Thuptens vänner, Sonam, Droma och Kelsang har blivit inbjudna till Kinas talangshow "Desire to Sing". Men barnen har ingen möjlighet att ta sig dit och deras föräldrar vill inte att de ska åka. Thupten är till skillnad från sina vänner inte helt blind, därför har han fått lova vännerna att visa dem vägen till tävlingen i Kina.

Dagen innan barnen ska åka får Thupten veta att han håller på att förlora sin syn helt och hållet. Han måste opereras snarast, helst redan dagen därpå. Men Thupten har lovat sina vänner att ta dem till talangshowen och han vill inte bryta sitt löfte.

I Shenzhen är förberedelserna för talangshowen i full gång när direktören för TV-programmet blir uppringd av barnet Sonam. I telefonen utger sig Sonam för att vara Nymda, barnens blinda skollärare. Sonam frågar direktören om de kan få flygbiljetter och boende och om någon kan hämta barnen i staden Lhasa. Direktören säger att det inte är några problem och bestämmer sig för att skicka sin assistent Jijang för att hämta barnen.

Thupten tar sin mammas kärra och hämtar upp sina vänner för att bege sig upp genom bergen. Thuptens mamma och läraren Nymda på blindskolan märker snart att barnen är försvunna. Så fort de insett var barnen är på väg tar en grupp lärare omedelbart upp jakten.

Kärran som Thupten och hans vänner färdas på går snabbt sönder och barnen tvingas lifta. När de blir avsläppta vid busshållplatsen som ska ta dem till flygplatsen sitter Nymda där och väntar. När barnen ser Nymda börjar de genast springa åt motsatt håll. De inser att de måste gå till flygplatsen om inte Nymda ska stoppa dem.

Thupten börjar ångra att han gått med på att leda gruppen. Han kan ju knappt se. Sonam och Droma pratar om att vara med på TV. Sonam vill att alla ska se honom för då kommer alla där hemma att älska honom. Droma vill att hennes farmor och alla i hembyn ska höra henne sjunga. Vi ser en tillbakablick när Droma sitter hemma med sin farmor och väver på vävstolen. Dromas farmor säger att väva räcker bra nog, hon behöver inte sjunga också.

En koherde ser barnen på slätten, han ger dem mat och pratar med dem. Droma, Sonam och Kelsang vill att koherden ska leda dem till tävlingen eftersom han kan se. Koherden förklarar att han inte kan lämna sina kossor. På samma sätt kan inte barnen splittra sig. De måste hålla ihop och hjälpa varandra, om de blir ensamma kommer de bli svaga. Herden hjälper barnen till en väg och de väntar på att få lift. Ett motorcykelgäng dyker upp och tar med sig barnen.

Assistenten Jijang landar i Lasha och hör på telefonsvararen att barnen kommer bli sena. Jijang förstår att något är fel och han går till polisstationen för att berätta att barnen och läraren varit i en olycka på en landsväg. På polisstationen sitter läraren Nymda och när hon hör Jijangs berättelse rusar hon fram. Jijang och Nymda lär känna varandra, han får reda på att Nymda spelar piano och att hon vill reparera skolans piano. Jijang säger "hur kan någon som ni laga ett piano". Nymda blir arg och säger "vad menar du någon som jag?".

Polisen får nys om att barnen är i stan. Barnen fångas in och förs till polisstationen, där bestämmer Nymda att barnen inte får åka vidare. Jijang försöker övertala Nymda att låta dem åka men Nymda tror att talangprogrammet bara vill ha barnen för att tittarna vill se de blinda barnen, inte för att de kan sjunga. En av motorcykelmännen visar ett klipp som han filmat när Droma sjunger. Han förklarar för Nymda att det handlar inte om att visa sympati för barnen, det handlar om frihet och glädje.

Barnen får tillsist åka till "Desire to sing". Väl framme ska de äntligen få framträda sin sång för festivaldirektören. Men barnen hamnar i otakt så det låter inte bra och direktören säger att endast Droma får sjunga. När Droma senare står redo för att sjunga inför repetitionen vill hon inte längre. Hon går av scenen. Gruppen samlas igen och Thupten tycker att det är hans fel att de inte kan uppträda, han känner att han inte infriat sitt löfte.

Droma berättar senare att hon inte ville sjunga ensam för att hon tänkte på koherdens ord. Precis som kossorna är barnen en grupp som ska hålla ihop. Nymda bestämmer att det är dags att åka hem. Thuptens syn blir plötsligt sämre och han måste läggas in på sjukhus för operaton, samtidigt visar det sig att Jijang lyckats övertala TV-direktören och barnen får vara med.

Thupten ligger på operationsbordet samtidigt som de andra barnen är redo för att gå upp på scenen. De blir presenterade som en väldigt speciell grupp barn som rest en lång väg, men även de högsta bergen kunde inte stoppa barnen från att komma till tävlingen. Barnen blir ombedda att berätta om deras drömmar. Droma får mikrofonen och säger, "vi kommer från en skola för blinda som ligger i Tibet, vi vill uppträda på TV för att visa att blinda kan göra mer än att bara sitta vid vävstolen hemma, eller repetera samma meningar i skolan. Vi kan sjunga också. Vi vill dedikera den här sången till vår vän Thupten och hoppas han kan få se världen igen."

Vi får se hur hela byn hemma i Tibet, de blinda barnen från skolan, motorcykel-killarna och alla de som vi mött på vägen tittar på programmet. Äntligen får barnen sjunga och det låter fantastiskt. Deras drömmar gick i uppfyllelse.

I eftertexterna får vi veta att filmen och karaktärerna är baserade på verkliga händelser. Vi får se bilder från det riktiga talangprogrammet där barnen uppträdde 2010.

ATT SAMTALA OM EFTER FILMEN

Representation

En del av dagens filmdebatt handlar om representation. Begreppet "representation" handlar om vilka människor som är mest synliga i offentligheten och i medierna – på film, i tv och i tidningar. Det är oftast samma grupper av människor som får synas i det offentliga rummet. Be klassen fundera över vilka personer som vi vanligtvis får se på film.

» Fundera på om du någon gång har sett en film som handlar om blinda barn. Vad väckte den här filmen för tankar hos dig?

» Människor med funktionsvariation, tex blinda syns sällan på film. Varför tror du det är så? Är det viktigt att kunna känna sig själv i karaktärer på film?

» Tycker du att filmen gav dig bättre förståelse för hur det kan vara att leva med en funktionsnedsättning? På vilket sätt?

» I scenen när barnen äntligen står på scen och får sjunga säger Droma "vi kommer från en skola för blinda som ligger i Tibet, vi vill uppträda på TV för att visa att blinda kan göra mer än att bara sitta vid vävstolen hemma, eller repetera samma meningar i skolan. Vi kan sjunga också..."

Varför tror du Droma känner så? Varför tror du hon tycker det är viktigt att blinda barn får vara med i TV?

» Hur kan vi arbeta för att förändra att det bara är de som passar in inom normen som får synas i TV och film?

Gemenskap, utanförskap och vänskap

» Att vara blind kan ses som ett utanförskap från normen. I denna filmen har barnen varandra. De blir en grupp som är utanför normen. Vad tror du det är för skillnad från att vara ensam och utanför normen, jämfört med att vara en grupp som står utanför normen?

» Thupten har lovat att hjälpa sina vänner ta sig till talangtävlingen. Även när han fått reda på att han borde stanna hemma och operera sitt öga väljer han att hålla sitt löfte. Vad innebär egentligen ett löfte? Får man bryta ett löfte? Och i så fall när?

» Barnen förlitar sig mycket på människorna de möter i sin omvärld i mycket större utsträckning än människor som har normal syn vanligtvis gör. Vad tror du detta beror på? Dela in er två och två, turas om att ha en ögonbindel på er i tio minuter, låt er klasskompis hjälpa er under de tio minuterna. Va i klassrummet, eller gå ut i en korridor i mån av plats. Vad väckte denna övning för tankar?

» När Jijang får reda på att Nymda vill reparera ett piano säger han “hur kan någon som ni laga ett piano”. Nymda blir arg och säger “vad menar du någon som jag?”
Varför tror du Nymda tar illa upp av Jijangs kommentar?

» Nymda tror att talangprogrammet vill utnyttja barnen. Han tror att programmet vill ha med blinda barn för att fler kommer titta på programmet. Varför tror du Nymda tänker så? Tror du det finns någon sanning i det?

» Thupten, Droma, Sonam och Kelsang är alla vänner, men de tjafsar en hel del med varandra. Kelsang och Thupten bråkar om örnlöjten eller om kikaren på stranden, och så vidare. Hur tycker du det kan vara med dina vänner eller skolan, måste man vara sams hela tiden för att vara vänner?

» När Droma väl får stå på scenen första gången väljer hon att inte sjunga. Hon säger efteråt till de andra att hon inte ville sjunga för hon tänkte på vad koherden sa. Precis som kossorna är vännerna en grupp som ska hålla ihop. Varför är det viktigare för henne att dom håller ihop som grupp än att få sjunga på TV? Vad tror du hade hänt om hon sjöng?

» Vilka faktorer skulle du säga är avgörande för att barnen att lyckas?

Framgångssaga

Ballad from Tibet är uppbyggd efter en klassisk dramaturgi, en framgångssaga. Barnen i filmen är utanför i samhället och de vill ta sig till en stor talangtävling och mot alla odds lyckas barnen.

» Varför tror du detta är ett vanligt sätt att berätta en historia på?

» Varför tror du att vi tycker om att se filmer som har denna berättelse?

» I filmen säger Dromas mamma “det duger gott nog att kunna väva” när Droma säger att hon vill sjunga. Varför tror du hennes mamma säger så? Varför vill föräldrarna inte att barnen ska åka till tävlingen?

» I de flesta filmer med denna uppbyggnaden brukar målet vara att vinna tävlingen, här skiljer sig filmen, barnens mål är inte att vinna talangtävlingen, huvudmålet är att få vara med i tävlingen och TV - inte att vinna. Varför är historien skriven på detta sättet? Vad berättar man då?

» I slutet av filmen får vi reda på att filmen är baserad på verkliga händelser. Hur tänker du kring det? Ändrades din uppfattning av historien när du fick reda på det?

